

Sygn. akt III UK 72/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania K. B.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie
o emeryturę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 2 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Rzeszowie
z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa 475/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu apelacji wnioskodawczynie K. B. wyrokiem z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach, oddalił apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji z dnia 9 kwietnia 2014 r., uznając, że okresy urlopów wychowawczych od 16 marca 1984 r. do 14 marca 1986 r., od 19 lipca 1986 r. do 15 marca 1987 r. i od 16 marca 1987 r. do 31 grudnia 1989 r. podlegają wyłączeniu z okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach i zalicza się je tylko jako okresy nieskładkowe do ogólnego stażu pracy, po ograniczeniu ich wymiaru do 1/3 udowodnionych okresów składkowych. W konsekwencji Sady obu instancji uznały, że odwołująca się nie nabyła prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS

(jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z art. 32 tej ustawy w związku z § 1-4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż na datę 1 stycznia 1999 r. nie udokumentowała 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, jak również nie wykazała 20 letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego: 1/ art. 184 ust. 1 powołanej wyżej ustawy, polegające na niewłaściwym jego interpretacji i uznaniu, że ubezpieczona nie udowodniła 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych; 2/ art. 32 ust. 1a pkt 1 powołanej wyżej ustawy, polegające na niewłaściwym jego interpretacji i uznaniu, że ubezpieczona nie wykazała 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca utrzymywała, że w sprawie zaistniała potrzeba wykładni art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwłaszcza w zakresie zaliczania okresów przebywania na urloпах wychowawczych do okresów składkowych bądź nieskładkowych przed 1 stycznia 1999 r. Zarówno w praktyce organów emerytalno-rentowych, jak w orzecznictwie Sądów pierwszej i drugiej instancji kwestia jest interpretowana niejednoznacznie, co powoduje, że w analogicznych stanach faktycznych dochodzi do wydawania odmiennych rozstrzygnięć.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w całości i przekazanie temu Sądowi sprawy ponownie do rozpoznania, alternatywnie o orzeczenie co do meritum sprawy poprzez uznanie, że skarżącej przysługuje prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku, tj. od dnia 8 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania. Jest ona środkiem zaskarżenia o charakterze szczególnym, co potwierdza treść art. 398¹ § 1 i § 2 k.p.c., utrwalona judykatura oraz dominująca i reprezentatywna doktryna. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje

skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto, gdy zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przytoczone przesłanki ustawowe stanowią obligatoryjne i konstrukcyjne wymaganie podlegające ocenie we wstępnym stadium postępowania kasacyjnego (tzw. przedsądzie). W tym konstrukcyjnym zakresie w skardze kasacyjnej wskazano na potrzebę wykładni art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, który - w ocenie skarżącej - budzi poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Tymczasem taka potrzeba procesowa zachodzi wtedy, gdy niejednolita wykładnia podstawy kasacyjnej wywołuje wyraźnie wskazane w skardze kasacyjnej rozbieżności w orzecznictwie, albo gdy sporny przepis nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postawienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 42436, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Wniesiona skarga kasacyjna nie spełniała takiego warunku. Nie występuje potrzeba wykładni art. 184 ustawy emerytalnej, który w zakresie zaliczania okresów przebywania na urlopach wychowawczych do okresów składkowych bądź nieskładkowych przed dniem 1 stycznia 1999 r. uzyskała wyjaśnienie w judykaturze. W szczególności w uchwale z dnia 18 maja 2011 r., I UZP 1/11 (OSNP 2012 nr 1-2, poz. 14), Sąd Najwyższy potwierdził utrwalone stanowisko judykatury, że okres urlopu wychowawczego pomiędzy 28 stycznia 1972 r. a 1 stycznia 1999 r. wlicza się do stażu, od którego zależy prawo do wcześniejszej emerytury w ograniczonym wymiarze, o którym mowa w art. 7 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tym samym okresy nieskładkowe, w tym okres urlopu wychowawczego przed 1 stycznia 1999 r., który według skarżącej należało zaliczyć jako okres składkowy, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej zalicza się do ogólnego stażu pracy w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych, co sprawiało, że skarżąca nie ma prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 32 w związku z art. 184 ustawy emerytalnej z tej przyczyny, że nie spełniła jednej z podstawowych przesłanek nabycia tego prawa, uzależnionego od

wykazania wymaganego co najmniej 20 letniego okresu ubezpieczenia (art. 184 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 27 ust. 1 pkt 2 tej ustawy), przeto nie było potrzeby weryfikacji drugiego z ustawowo „koniunkcyjnych” warunków nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, którym jest przepracowanie co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych (art. 184 ust. 1 pkt 1 tej ustawy).

Mając powyższe na uwadze bezzasadna skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania, co prowadziło do orzeczenia jak w sentencji, w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.